

Lena Tilly 08-566 411 78

2009-05-26

Projekt Slussens koppling till Vattendirektivet

Projekt Slussen är det största och mest genomgripande projektet som pågår inom vattendistriktet Norra Östersjön. Det berör några av de **väsentliga frågor** som vattenmyndigheten lyfter fram i sin problemanalys av distriktet.

- Vattenuttag och skydd av dricksvatten
- Klimatförändringar, översvämning och torka

Vattendirektivet påverkar Projekt Slussen genom de **miljökvalitetsnormer (MKN)** som fastställs inom ramen för direktivets genomförande. Projekt Slussen kommer att konsekvensbedöma den föreslagna ändringen av regleringen och den ökade tappningskapaciteten bland annat i förhållande till gällande MKN för de vattenförekomster som berörs i Mälaren samt Saltsjön, Hallfjärden och Stockholms innerskärgård. MKN är ett juridiskt bindande kvalitetskrav som ska beaktas av myndigheter och kommuner i all myndighetsutövning, t ex enligt Miljöbalken (MB) och Plan- och bygglagen (PBL). Detta innebär att Miljödomstolen i tillståndsprövningen av Projekt Slussen kommer att relatera den föreslagna ändringen av regleringen och den ökade tappningskapaciteten till gällande MKN för de vattenförekomster som berörs i Mälaren samt Saltsjön och Stockholms innerskärgård.

Det förslag till **åtgärdsprogram** som Vattenmyndigheten för Norra Östersjön har upprättat innehåller åtgärder som riktar sig bl a till myndigheter och kommuner. I åtgärdsprogrammen finns förslag till åtgärder som syftar till att förbättra statusen eller motverka försämring vad gäller de väsentliga frågorna. Projektet måste även bedömas i relation till föreslagna åtgärder.

MKN och åtgärdsprogram

Riddarfjärden ingår i vattenförekomsten Mälaren (SE 657596-161702) som enligt klassningen har god ekologisk status. Ur kemisk aspekt klassificeras vattenförekomsten som att den inte uppnår god status p g a förekomst av Hg (i biota) och TBT (i sediment). Vattenmyndigheten bedömer att risk finns att god status inte uppnås (såväl ur ekologisk som kemisk aspekt) i vattenförekomsten till 2015, undantag med tidsfrist till 2021 anges.

Strömmen och Lilla Värtan utgör vattenförekomster som är starkt påverkade av tidigare och pågående verksamheter. Halterna av miljögifter i sedimenten är generellt höga till mycket höga, TBT förekommer lokalt i mycket höga halter. Statusen för vattenförekomsterna anges som otillfredsställande (ekologisk status) respektive uppnår ej god status (biologiskt) och MKN klassade som påverkade med måttlig potential främst med hänsyn till hamnverksamheten. En tidsfrist är satt till 2021 för ekologisk och kemisk status. Den förändrade tappningen och regleringen kommer även att påverka vattenområdena längre ut, men i mindre omfattning. Dessa vattenförekomster (15 st) klassas som måttlig eller otillfredsställande ekologisk status, tidsfrist är satt till 2021.

Vattenförekomsten Hallsfjärden bedöms ha måttlig status. Vattenmyndigheten bedömer att risk finns att god status inte uppnås i vattenförekomsten till 2015, undantag med tidsfrist till 2021 anges. Det miljöproblem som anges är övergödning. Som grund för undantag anges att det är tekniskt omöjligt, ekonomiskt orimligt samt naturliga förhållanden. En ny vattenförekomst ska

Lena Tilly 08-566 411 78

2009-05-26

avgränsas för Södertälje hamn, denna klassas som påverkad med måttlig potential med hänsyn till hamnverksamhet. De miljöproblem som anges är fysisk påverkan samt övergödning.

I åtgärdsprogrammen finns förslag till åtgärder som syftar till att förbättra statusen eller motverka försämring vad gäller de väsentliga frågorna. De föreslagna åtgärderna är mycket allmänt hållna. De som riktar sig till kommunerna är främst upprättande av vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter samt hänsyn till MKN vid provning och planering.

- *Vattenuttag och skydd av dricksvatten* – att långsiktigt säkerställa Mälarens funktion som dricksvattentäkt utgör en av huvudmålsättningarna för projektet. Projektet stödjer fastställda och planerade vattenskydd, t ex genom utsläpp (av avloppsvatten och från förorenade markområden mm) i samband med översvämningar minskar. Även sjöfarten på Mälaren blir säkrare eftersom risken för grundstötning vid låga vattennivåer minskar. Sammantaget utgör således projektet en åtgärd i linje med åtgärdsprogrammet.
- *Klimatförändringar, översvämning och torka* – att minska risken för översvämningar samt risk för låga nivåer vid torka utgör en av huvudmålsättningarna för projektet. Projektet utgör således en åtgärd i linje med åtgärdsprogrammet, liksom med Översvänningsdirektivet.

Miljökonsekvensutredningar pågår och projektet beräknar återkomma med bedömningar av konsekvenser för vattenmiljön för Stockholm och Södertälje under hösten 2009. Projekt Slussen vill dock i detta yttrande lyfta att det kan komma att bli svårt att både säkra dricksvattenresursen och minska risken för översvämningar och samtidigt innehålla MKN i områdena uppströms och nedströms den eller de tappningsställen där avtappningskapaciteten byggs ut, vid höga tillflöden till Mälaren. Projektet vill därmed redan nu påtala att höga tillflöden till Mälaren bör bedömas som en grund för undantag från MKN utifrån naturliga förhållanden och tillfällig försämring p g a naturliga orsaker.

Slutsats

Projektet syftar till att undvika extremt höga respektive låga nivåer i Mälaren. Genom detta minskas risken för översvämning och problem vid torka motverkas samtidigt som dricksvattenförsörjningen säkerställs långsiktigt. Detta bedöms ligga i linje med både Vattendirektivet och Översvänningsdirektivet. En utbyggd avtappningskapacitet och ny reglering av Mälaren skulle innebära en mycket stor samhällsnytta. I samband med situationer med höga tillflöden till Mälaren bör undantag från MKN kunna medges utifrån naturliga förhållanden och tillfällig försämring p g a naturliga orsaker. Riddarfjärden utgör endast en mindre del av den aktuella vattenförekomsten, varför en eventuell påverkan på statusen lokalt inte bedöms få ett genomslag på vattenförekomsten som helhet.